
Ağlayan da Güler Gülen de Ağlar

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلَی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِیْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli kardeşler,

Allah'ın kudretini gösteren en büyük mucizelerden birisi de insanın yaratıldığı yer olan ana rahmidir. Hani insanın kendisi zaten başlı başına bir mucize de insanın bu kadar güzel, şık, böyle değerli, pehlivan insanın bir küçük reçel kavanozu gibi yerde aylarca canlı yaşaması mucize olarak, Allah'ı tanımak olarak yetecek bir işaret.

Üstelik de bu kadar şirin, tatlı, latif insan nihayetinde pis bir suda, pis bir yerde aylarca bekletilerek yaratılıyor. Allah'ın kudretini ve azametini gösteriyor. Bizim için imanımıza sebep olacak büyük işaretlerden birisi bu.

Çok ciddi bir vurgulamayla insanın yarın secde etmekte, Rabbi için eğilmekte sakınca gördüğü günlere şöyle bir ikaz olsun diye Kur'an-ı Kerim'imiz buyuruyor ki: "Sizi şöyle hor bir sudan yaratmadık mı?" İnsanın aslı olan o su, çamaşıra değince yıkanmadan giyilmiyor. O bir de aylarca canlanıyor, aylarca kavanoz gibi anne rahmi denen bir yerde bekliyor. Bu mucizeleri konuşma sadedinde değiliz. Ama kardeşler, bir hakikati anlamamıza şöyle bir zemin oluştursun diye bu girişi yaptık.

Bir bebek, anasının rahminden çıktığında ebeler onu avucuyla alıp önüne koyduğunda çocuktan beklenen ilk şey ağlamasıdır. Eğer çocuk ana rahminden çıktığında ağlamaz, sessiz durursa bu o çocuğun yoğun bakıma kaldırılması demek. Aylarca ana rahmini umut yuvası olarak tutan bir annenin çocuğundan ilk beklentisi ağlaması olur. Ağlamazsa hayat emaresi yoktur çocukta. Bunun için doktorlar o çocuğu alıyorlar, (daha bir dakika olmuş doğalı) hâlâ ağlamadı çocuk diye ters çeviriyorlar, pataklıyorlar ağlatmaya çalışıyorlar. Bu acayip bir şey. Doktora sordum, böyle mi gerçekten diye. Evet, böyle ağlatmaya çalışıyoruz, dedi.

Şu dünyanın garipliği ve Allah'ın mucize olan sanatı burada. Annenin gülmesi için çocuğun ağlaması gerekiyor. Çocuğun ağlama sesini duymayan anne ağlamaya başlıyor bu sefer. Birinin gülmesinde öbürünün ağlaması var. Birinin ağlamasında öbürünün gülmesi var. Bu hayata biz böyle başladık. Her birimiz için geçerli.

Bir Anadolu kültürü olarak sadece örneklendirmem açısından zikredeceğim. Hani işte doğum olan odanın kapısında bekleyeni 5-10 kuruş müjde alacak diye umutla bekleyenler ağlama sesini duyunca hemen babaya koşup "müjde çocuk doğdu!" diye müjde alıyorlar ya. Ağlama sesinden müjdeli haber ürüyor. Şu dünyada gece ile gündüzün eşitliği gibi, kardeşliği gibi ağlamakla gülmek de kardeşirler. Ne sadece ağlamak vardır ne de sadece gülmek. Sadece gülenler ebedî ağlayacakları yere gideceklerinden hep gülüyorlardır. Sadece ağlayanlar da çok doğru bir iş yapmıyorlardır.

İnsanlığın yegâne örneği olan, Allah'ın önümüze yüzde yüz örnek olarak koyduğu, her hareketi bizim için örnek olan Peygamber Efendimiz aleyhisselam, elinde mendil akşamdan sabaha sabahtan akşama kadar gözyaşlarını silen Peygamber değildi. Yeri geldiğinde tebessüm etmeyi bilen, arkadaşlarıyla neşelenen, espriler yapan ama ağlanacak hâllerle karşılaşınca da yersiz yersiz gülmeyen biriydi. Güler, tebessüm eder, gökyüzünde bir karartı gördüğünde şöyle hava birden bire kararacak bulutlar Medine'yi kuşatacağında da "eski ümmetler de böyle bir kararmış havalarda azaba uğramışlardı" diye yüzü kıpkırmızı olan bir

Peygamber'di. Buna hayatın denge üzerinden yaşanması diyoruz.

Müslüman matem abidesi değildir. Hep matem tutar, bir gün Filistin'e ağlar, bir gün Çeçenistan'a, öbür gün kendi hâline ağlar, 365 günün birer gününü ağlama günü olarak ilan etmiş insan değildir Müslüman. Müslüman insan, Hanzala gibi insandır. Şehit olacağı meydana gitmeden önce evde evliliğin keyfini çıkarmış insan. Şehadete bile yatak odalarından uğurlanabildi ashab-ı kiram. Yapılmış şeyler bunlar. İslam zaten, Allah'a hamd olsun, senaryosu yazılmış, oyuncular da bunu zamanında oynayacaklar diye beklenen bir senaryo değildir. İslam'ın bize ulaştığı şeklinin hepsi yüzde yüz uygulanmış şeylerdir. Allah ashab-ı kiramdan razı olsun. İslamı satır satır uyguladılar. Allah o uygulamaları tasdik etti. O tasdik bize din olarak kaldı. Hayalî bir şey yok. Kur'an söylüyor. "Bakalım kıyamete kadar kim bu işi yapabilecek" diye beklentiler üzerinden yaşanan bir din değil İslamiyet, elhamdulillah.

Özellikle Müslümanlar'ın kaoslu günler yaşadığı ve her gün olumsuz bir haberin bireysel veya toplum olarak üzerimize yığıldığı bir zamanda bilmemiz gereken hakikattir bu. Resûlullah aleyhisselam Efendimiz, dünyanın en ağır sıkıntılarına da katlandı. Evinde ve arkadaşlarıyla en neşeli dakikaları da yaşadı. Hatta çok enteresan; Buharî'den naklederek haber veriyor Rubeyya isimli bir kadın. Radıyallahuanha diyor ki: "Benim gerdek gecesine gireceğim gündü." Peygamber Efendimiz de (Ensar'dan bir kadın bu) onu tebrik etmek için evine gelmiş, ev dediğin de zaten yatak odası, oturma odası, karşılama odası... hepsi bir oda. Çamurla çevrilmiş dört duvar.

Bu kadıncağız da odasında oturmuş, kim bilir ne haşmet ne heyecanla, tebriğe gelen Peygamber Efendimiz'i bekliyor, mübarek olsun kızım diyecek. Oturtacak yer bulamayınca Efendimiz'i gerdeğe gireceği yatağın kenarına oturtmuş. Buyur ya Resûlallah demiş. O da orada sinmiş. O esnada da evin hizmetçisi olan kız, "bizim babamız şöyle kahramandır, böyle kahramandır" diye bir şeyler söylüyormuş. İçeri Efendimiz'in girdiğini hissedememiş kızcağız herhâlde. O hâlâ söylüyor; filanca Bedir'de şöyleydi, böyleydi. Türkçe nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum, bir şeyler söylüyor kızcağız ama düğün gecesini hani kadınlar evlenen kızı "filancanın kızısın şöylesin, böylesin" diye övüyorlarsa artık o da öyle övüyor.

Orada bir şen şakraklık yapıyor diyelim. O evdeki misafirlerden bir dürtmüş bunu, "Ne yapıyorsun kız" demiş, görmüyor musun yarından haber veren bir Peygamber var, sus diye ikaz etmiş. Düğün gecesini biraz sonra gerdeğe girecek kadının o neşesini sağlamaya çalışan kızcağız susturmuş. Neden? "Resûlullah Efendimiz burada oturuyor. Görmüyor musun?" demiş. Bu normal birisi mi, yarınılardan haber veriyor, yarını konuşuyor. Yani demek istemiş ki; şimdi iner gökten bir ayet, bu rezilliğimiz kıyamete kadar tescil edilir, sus, diye ikaz etmek istemiş. Efendimiz buyurmuş: "Ne diyordun devam et devam et, karıştırma bu işi."

"Ya işte böyle huriler varken siz bu düğünü boşuna yapıyorsunuz, tabii kızım doğru söyledin, aferin, ne bu terbiyesiz laflar" dememiş. "Karıştırma bu işleri" demiş, "ne diyordun demin söyle bakayım." Peygamber bu. İnsana takva kadar neşe de gerekiyor. Böyle zincirle bağlanmış dudakların sahibi, tebessüm yok, konuşmak yok. Yılda bir-iki defa son çıkan yasaları uyguluyor. En son yasaları sayıyorum.

1- Bu evde bundan sonra şöyle...

2- Şöyle yasak böyle yasak. Tebessüm diye bir şey yok. Bu değil.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in en güzel örnek olarak bize sunulmuş hayatı. İşte kızcağız takvalık yapmış, "Sus, yarını bilen bir Peygamber var burada, ne yapıyorsun sen." Öyle gelini övüp duruyorsun burada. İşte babam Bedir'de şöyleydi, böyleydi diyorsun. Cevap ne geliyor? "Ne diyordun devam et kızım, karıştırmayın o işi" diyor. Bu orijinal İslam'dır. Çocukla oynayan, büyükle büyük olan, düğün günü düğünün neşesine katkıda bulunan ve diğer zamanlar geldiğinde de hakkı hukuku bilen.

Namazda sırttan istemiyor herhâlde. Düğünde de neşe gerekir diye haramlı neşe

istemiyor. Neşe olsun istiyor. Tirmizî'nin rivayet ettiği başka bir hadis çok enteresan kardeşler. Resûlullah aleyhisselam Efendimiz bir gazveden dönüyor. Siyah derili bir kızcağız, cariye yani köle, çok mutlu oluyor. “Ya Resûlallah” diyor, yakalıyor Efendimiz’i, evinde veya uygun bir yerde “çok korktuk sen bir daha gelmeyeceksin diye. İçimden geçirdim ki şu Peygamber bir gelirse onun yanında def çalacağım diye adak adadım ya Resûlallah.”

Deften adak madak olmaz. Daha İslamiyet’in ilk yılları, hüküm bilmiyor kızcağız, kendine göre şükredip Peygamber’i bir daha görürsem secde edeceğim, iki gün oruç tutacağım diyeceği yerde, def çalacağım demiş. Kim? Bir kızcağız. Medine’de kime diyor bunu? Resûlullah aleyhisselama diyor.

Bir defa burada önce bir paragraf sonu yapalım.

Bir cariye, Peygamber önünde def çalmak isteyecek kadar cahil küçük bir cariye, Peygamber’e gelip böyle bir derdini anlatabiliyor demek ki. Protokolsüz Peygamber. Bu birinci madde.

Efendimiz de buyurmuş ki: “Bak bunlar uygun şeyler değil ama gönlün kırılmasın, madem dedin çal bakayım nasıl çalışıyorsun.” Def bu. Saz, ud değil. Def nedir? Bir börek tepsisinin arkasına vuruyorsun. Zil taktın mı müzik aleti o zaten. Peki ya Resûlallah, demiş. Çıkmış pat pat vuruyor. O arada Ebu Bekir radiyallahuanh gelmiş, kızcağız çalmaya devam ediyor. Ali bin ebi Talib gelmiş, hâlâ çalıyor. Ömer radiyallahuanh gelince kızcağız defini almış, yere koyup minder gibi üzerine oturmuş.

Efendimiz aleyhisselam da bu manzaraya tebessüm etmiş. “Ya Ömer” demiş, “sen nereye girsen şeytan oradan kaçır. Bu kızcağız bana seni gördüğüme çok sevindim, def çalacağım dedi. Ben izin verdim. Ebu Bekir geldi hiç rahatsız olmadı ondan, Ali geldi ondan da rahatsız olmadı, sen içeri gelince defi altına koydu, üzerine de oturdu” buyurmuş. Ömer’e de söylüyor defi nereye sakladığını. Kızcağız da akıllı. Defi kaybetmiş hemen üzerine oturmuş. Bu manzarada def caiz midir değil midir; buna girmeye gerek yok. Şu büyük ihtimalle şehit olmak için gittiği cihattan dönen Peygamber’in evinde onu mutlulukla karşılayan bir kızcağızın neşesine itiraz etmeyen, o neşeyi onunla paylaşan Peygamber aleyhisselamı konuşuyoruz.

Bunun için filan haftayı kutlamak gerekmiyor. Kızlarıyla bir kere piknik yapmayan babalar, kızının yüzüne iki kere tebessüm etmeyen babalar, çocuğunu sadece er gibi (kendisi de İstiklal Harbi’nden kalmış eski bir mareşal, o da o yıllarda piyade asker) gören babaların hangi Peygamber ile bağlantısı olduğunu merak edeceğimiz bir bilgidir bu. Bu hadis zayıf mıdır, şişman mıdır hiç gerek yok. Tirmizî’den bir hadis bu. Peygamber bu. Beraberce televizyon karşısına oturup Allah’ın haram ettiği sahnelerin ruhsatını aramıyoruz biz. Ama insan peygamber de olsa “daha yap bakayım ne yapacaktın” demek gereken sahneler yaşıyoruz.

Akşama kadar elinde mızrak kılıç dolaşan Müslüman, hoş bir Müslüman sahnesi değil. Bizim tebessüm etmeye ihtiyacımız var. Gülmek ve ağlamak; bunlar aynı ayette. “Güldüren de ağlatan da Allah’tır.” Güldürüyor da ağlatıyor da. Allah’ın elinde gerçekleşiyor ikisi de. Biz ümmet-i Muhammed’iz. Biz yeryüzünde itidal ile Allah’a kulluk yapmak için yaratılmışız. Bu itidalimizde ağlamak da var gülmek de. Akşama kadar gülen de delidir, sabaha kadar ağlayan da delidir. Yeri geldiğinde ağlayan yeri geldiğinde gülen iyidir.

Evimizde böyleyiz. Camimizde böyleyiz. Biz hep cehennem ayetlerini dinlemek için mi camilere gidiyoruz. Camiye giriyorsun cehennemin birinci kapısından kazanlar kaynıyor, yananlar tutuşanlar... Bir kere de şu huriler baksın camiden yahu. Bu Kur’an sadece Allah’ın cehennemini mi tasvir ediyor. Bu kadar huriler, bu kadar cennet ırmakları... biraz caminin kenarından ırmak aksın yahu. Sürekli insanların tehditle imanda kalmaları mümkün değil. Tehditle sinebilir insanlar ama cennet umuduyla da müjde ile de meydanlara, şehadete koşarlar. Hani o sahabiye Resûlullah Efendimiz, “cenneti şu tepenin dibinde hissediyorum” dediğinde elindeki hurma salkımını atıp “o cennet için bu hurmayı yiyecek kadar bekleyemem

ben” demişti, bu insana cehennem şu Uhud’un dibindedir desen şu hurmayı yiyim de bari öyle gideyim, madem yanacağız der. Mantık budur.

Biz Allah’ın rızasına sırtarak da gidemeyiz ama sinerek de gidemeyiz. Allah umutlu kullar istiyor. Canlı, hareketli kullar istiyor. Bizi böyle evlerine kapanmış, bir gün Filistin’den gelen haber çökertmiş, öbür gün zaten petrole zam geldi, o gün de çöktü. Her gün bir afet...

Çok basit bir aritmetik ölçü var elimizde bizim. Resûlullah aleyhisselam Efendimiz’in son sekiz senesinde Allah cihada izin verdi. Yani fiilî kılıç kullanılan, mızrak kullanılan, kalkanla kendini savunduğun cihada 8 sene izin verildi. Bu 8 yıl içerisinde irili ufaklı 64 adet savaş yaptı Resûlullah Efendimiz. Çok dikkat ediniz. 11 adet de düğün yaptı. Kızını da o zaman evlendirdi. Şimdi dikkat ediniz: 64 savaş için 8 yılı bölün, bakın 20-25 günde bir bi’ savaşa gitmiş. İki ayda bir de düğün yapmış. E bu arada yeri gelmiş, ashabıyla “yorulduk, kesin deveyi yiyelim” demiş. Yeri geldiğinde de taş bağlamışlar midelerine düşmemek için yere. Hayat bütün renkleriyle yaşandığı zaman ona kulluk denir. İnzivaya kapılıp bir mağarada 40 sene yaşamak; bu dinde yok. Apartmanlarda Resûlullah’ın hayatını yaşamak asıl cihattır. Şehirlerde yaşayıp köydeki takvayı gösterdiğin zaman Allah’ın imtihanına tâbi olmuş olursun.

Kardeşler, ağlamayı ve gülmeyi şu, bebeğin ana rahminden çıkışı sahnesiyle karşılaştırmak gerekiyor. Gülmekte de hayat var. Ağlamakta da hayat var. Sadece ağlayarak cennete girme iddiası uçuk bir iddiadır. Gülen adam, sürekli gülmeye kilitlenmiş, 24 saat gülen adamda da zaten akıl yoktur. Dengeli hayat hangi hayattır? Önüne çıkan her şeyi Allah’ın şeriatına göre yaşayabildiğin hayattır. Bir kere Kur’an’ımız bize ölümlerden ölüm beğenin demiyor. Bütün şu kâinattaki güzellikleri iman eden kullarım için yarattım diyor. Şu güzellikler, çiçeğinden, düğününden, denizinden, derelerinden, oltayla balık tutmaktan vs. ne biliyorsan dünyada lezzet veren, zevk veren bütün bu güzellikler, bu ziynetler iman eden kullar içindir Allah buyuruyor. Kâfirler zevk sefa içerisinde keyif sürsünler, mümin de elektrik yok buzdolabı yok, sefil sefalet bir hayat yaşasın; Allah böyle istiyor demiyor Kur’an.

Bilakis müminin elinde dünyanın en güzel nimeti bulunsun. Bir şartla; çileği mümin yesin, çilek mümini yemesin. Nimetler seni yemesin. İstanbul’a ayakkabısız geldiğin gündeki mümin olarak kal ayakkabı fabrikası kurduğun zaman. İşe kilometrelerce yürüyerek gittiğin zaman hangi Allah’tan korkup sağda soldaki resimlere bakmıyordun, şimdi lüks arabanla, korumalarıyla, öndeki koruma arabaları ile dolaşırken aynı mümin olarak aynı kalitede korkman lazım. İman budur.

Çünkü Allah seni pantolonun bile yamalıyken imtihan etmişti, o zaman 10 puan almıştın diyelim. Şimdi haftalık pantolon değiştiriyorsun terzide, 0 puana düşme mümin olarak. Ashab-ı kiram da zengin oldular. Hem bayağı zengin oldular. Cariyeleri oldu, hanımları oldu. Üç dört hanımları oldu, çocukları oldu. 30-40-70 çocuk sahibi oldular, 120-130 torun gördüm diye mutlu oldular. O kadar torun, o kadar çocuk, o kadar hanım... dilenerek mi geçindirdiler onları. Malları mülkleri de vardı.

Ashab-ı kiram, Peygamber Efendimiz’in önünde bir ölüm sahnesi ile karşılaşmış cennetin veya cehennemın ortasına konmuş bir insan ne kadar titiz davranacaksa o kadar titiz, ahlaklı ve edepli davrandılar. Ama iş şakaya gelince kaliteli espriler, şakalar da yaptılar. Peygamber aleyhisselam Efendimiz’in dişleri görünecek kadar onu güldürdüler. Gece sabaha kadar ayakları şişip secde yapıp rükû yapıp namaz kılan Peygamber Efendimiz’i güldürdüler, tebessüm ettirdiler.

“Yahu ne yapıyorsunuz, ben sabaha kadar teheccüt kılmıştım. Bu yaptığınızla ifsat ettiniz ahlakımı” demedi onlara. Hep beraber tebessüm ettiler. Nuayman isimli sahabi, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’i ziyarete gelen yabancı bir adamın devesini kesti. O adam içerde görüşürken bir de o deveyi kızartma yapmaya başladı. Yahu bu devemi buraya bağlamıştım, dedi adam. Şimdi de biz mangala bağladık, dedi ona. Espri yaptı. “Vay Muhammed’in adamları benim devemi yediler” diye adam bağırmaya çağırmaya başladı.

Efendimiz “yahu bu Nuayman yine başımıza bela oldu” diye bir de espri yaptı. Her zaman meğer böyle şeyler yaparmış. “Şunu bana getirin” buyurdu. Gitmiş saklanmış, sedirin altına girmiş çocuk gibi. Yahu bunlar içinde meleklerinde bulunduğu bir orduda kılıç kuşanmış adamlar ya. Gitmiş çocuk gibi sedirin altına saklanmış. Saklanırken de omzunun dışarıda olduğunu anlamamış. Efendimiz buyurmuş, buraya oturalım bari. Yani espri bunlar hep. Adama da buyurmuş ki bu deven kaç para ederdi senin, şu kadar, al şunu rahat dur, demiş. Arkadaşlık bu. Zaten ‘ashabım’ ‘arkadaşlarım’ demek. Korumalarım değil. Ashabım dostlarım benim.

Hanımları ile şakalaşmış, çocuklarla devecilik oynamış. Yatmış yere çocukları sırtına almış, onlar da deh deh yapıyorlar. Sahabenin biri gelmiş. Ne bu delilik, ne yapıyorsunuz siz demiş, “Peygamber’i deve yapmışsınız, üstüne oturmuşsunuz, deli misiniz siz!” Bozma çocukların neşesini buyurmuş Efendimiz. Peygamber bu.

İstiklâl Harbi’nden kalma son mareşal beyefendi, ciddi Müslüman olacak! Bu değil Resûlullah’ın mirası. Dudakları estetik ameliyat olmuş gibi hiç kapanmıyor, hep sırtıyor, o da değil. Öyle de değil. Bu var, bu var. Bir tuzlu yiyorsun bir şekerli yiyorsun. Rabbinin huzurunda Mikail aleyhisselam gibi dur. Kıpırdama. Rabbin huzurundasın. Sonra oturdun mu çocuklarınla, çocuklarının huzurundasın, işine bak. Bu dini şakaya almak, basite almak değildir. Dini yaşamaktır. Çünkü ruhbanlık yapan Hıristiyanlar, bizden önce işi bu şekilde yapmak istediler. “Yani biz kim, bu dünyada şakalaşmak kim... Kendimizi Allah’a verdik, biz de hep ibadet edelim, evlenmeyelim, yemeyelim, içmeyelim” dediler. Böyle bir ibadet sistemi oluşturdular kendilerine göre. Kur’an-ı Kerim onları reddediyor.

Hatta Resûlullah aleyhisselam Efendimiz, hanımlarının yaptığı bir hatadan dolayı küsüp mescide çekilince Allah Teâlâ onu ayıpladı, “Ne kadınlara kızıp da mescide kapanıyorsun ey Peygamber!” diye Tahrim suresinde. Biz somurtmuş yüzlerin iman ettiği bir dine bağlı değiliz kardeşler. İki dudağı bir araya gelmez, hep sırtık bir Müslüman nesil de değiliz. Dengeli ümmetiz. Geceleyin gündüz hayatı yaşamayız. Gündüz de gece hayatı yaşamayız. Yatsı namazından sonra oturmak yoktur diyor Efendimiz. Bizim dinimizde, İslam’da yatsıdan sonra oturmak yoktur, diyor. Niye? Çünkü Allah ışıkları söndürdü, ne hâlâ ayakta duruyorsun? Tabii değil bu. Yatsıdan sonra oturmak tabii değil. Sabah namazından sonra yatmak da tabii değil. İş saati.

Hatta Müslümanlar cuma günü “Cumadır bugün. Müslümanlar’ın en büyük ibadet günüdür. Haftalık günümüzdür” diye tatil yapacak olsalar cuma tatili, bu da bidattir. Sırf cuma mübarektir diye bidat bayram ya da haftalık bayram ihdas edilmez. Müslümanlar’ın haftalık bayramı filan değildir cuma. Haftalık cuma namazı günüdür sadece. Tam aksine Kur’an, “cumayı kıldıktan sonra gidin dükkânlarınıza rızkınızı kazanın” buyuruyor.

Mesela gece ibadetinden yani gece namazından, gece Kur’an okumaktan bahseden Müzzemmil suresinin sonunda Allah Teâlâ, “ticaretiniz var, işiniz gücünüz var onun için Kur’an’dan okuyabildiğiniz kadar okuyun” diyor. Sübhanallah. Dikkat ediniz. Ashab-ı kiramı eğitirken Allah Teâlâ, hani size Kur’an indirdim bitti, iş bundan sonra hep Kur’an okumak; böyle buyurmuyor. Anladı Allah ki sizin içinizde hastalar olacak, ticareti olanlar olacak, işi gücü olanlar olacak; bunu Allah biliyor, merak etmeyin siz. Tamam, şimdi okuyabildiğiniz kadar okuyun, yapabildiğiniz kadar yapın. Farzları yapın. Takatiniz yetiyorsa sünnetlerden de yapın diye Allah dengeli yolu gösterdi. İslam budur. Dinimizi aşırılığa sevk eden ya da Müslümanlar’ı aşırı metotlar üzerinden eğiten tutumlar sünnete uygun değildir.

Yani “evlenmeyeceğim kardeş. Karırlarla yüzleştin mi din gitti” diyene Resûlullah ne cevap veriyor. Benden değilsin sen, diyor. 11 kadınla evlenmiş bir Peygamber’in yanında “ne bu karılardan çektiğimiz” denir mi yahu. Dedirtir mi bunu sana. Dedirtmedi nitekim. Benden değilsin, dedi. Kendisi de gece uyuyup istirahat eden Peygamber’e “gece uyumak doğru değil” denir mi. Ben gece hiç uyumayacağım, diyene ne dedi? Sen de benden değilsin, dedi.

Bunların hepsinden şunu görüyoruz: İslam tabii hayat istiyor bizden. Fıtrata uygun

hayat istiyor. Hiç uyumamak tabîî değil. Hiç yememek tabîî değil. E bir boğa kadar yemek de tabîî değil. Yirmi dört saat uyumak da tabîî değil. Dengede istiyor. Bu dengeyi de zevkine göre değil insan normlarına göre kur diyor. İnsan normu nedir? 7 saat uykudur. 7 saat uyuyun diyor. 4 saat uyuma, 12 saat de uyuma. Normlar 7 diyor. Aç kalmak değildir bu. Mideni şişirmek de değildir. Doymadan sofradan kalmaktır. Üçte bir yemektir, buna uy diyor.

Dinimizin tabîî olmayan, insanın yaradılışını zorlayan uygulamalara sürüklenmesi yanlıştır. Hele hele bunu iyi Müslümanlık, Allah'a daha yakın olmak adına yapmak hepten yanlıştır. Bu yanlışlardan bir tanesi de asıl mihenk noktamız, şu an vurgulamak istediğimiz asıl şey, mesela fakir bir ailenin çocuğunun kıyamete kadar fakir kalacağına vehmedilmesi. Bu doğru değildir. Kimin fakir kalıp ebedî fakir öleceği de belli değildir. Kimin hep zengin kalacağı da belli değildir. Her fakir zengin olarak yaşayabilir. Her zengin de yarın fakir olabilir. Bugün neşesi çok yerinde olan birisinin neşesinin bozulması mikroskopla bile zor görülmesi bir mikroba bağlı. Sabahleyin ağlayan sızlayan, matem tutan bir evden çıkacak o o zaman. Dolayısı ile bu dünyanın ağlaması da ebedî değil, gülmesi de ebedî değildir. Tabîî olan nedir? Dünyanın değişkenliği. Nasıl dünyanın gündüzü sürekli değil, gecesi sürekli değil, kışı sürekli değil, yazı sürekli değil; gülmesi de sürekli değildir. Ağlaması da sürekli değildir.

Mümin ağlayacak hâlde olabilir mi, olabilir. Sabahlara kadar ağlayacak hâlde olabilir. Ama farkı nedir müminin? Ağlarken mümin, Rabbim beni ağlattığı gibi güldürür de isterse diyerek ağlar. Mümin de ağlar. Resûlullah aleyhisselam, küçücük oğlu İbrahim vefat ettiğinde Abdurrahman ibni Avf ve beraberinde birkaç sahabe ile beraber çocuğu kucağına aldı, ölmeye başladığı anlaşıldı. Resûlullah'ın gözlerinden yaşlar boşandı. Abdurrahman ibni Avf, aşere-i mübeşşereden, büyük sahabe. Döndü baktı, sende mi ağlıyorsun ya Resûlallah, dedi. "Elbette, ben de. Kalbim merhametle dolu Abdurrahman" dedi. Merhametli bir baba ağlamaz da kim ağlar. Sonra buyurdu ki, ama Abdurrahman, Rabbimize itirazımız yok, ağlıyorum sadece. Rabbimize itirazımız yok. Yani mümin ağlar ama çocuğu öldü diye "dünyam yıkıldı!" demez.

Mümin sevinir. Mutlu olur. Elhamdulillah, üç bekliyordum on kazandım der fakat kaybetmeyi de Allah'ın kadere yazabileceğini hiçbir zaman unutmaz. Mümin karakteri budur. Ne ebedî ağlayan ne ebedî gülen olur. Yeri gelir ağlar, yeri gelir güler. Neden?

Mümin bilir ki bütün hükmü Allah verir. Ağlatan da odur. Güldüren de odur. Ağlattıysa Allah, bir gün güldürür de. Güldürdüyse güldürdüğü gibi ağlatmaya da muktedirdir Allah. Ben güldüm, bir daha beni ağlatamaz diyebilir miyiz? Karun'u nasıl ağlattı? Ne kakkahalarla gülüyordu Karun zamanında. "Ben mi, ben mi iflas edeceğim!" diyordu. İflas bile etmeye vakit bulamadı. Madem ki hüküm Allah'ın hükmüdür, ne ağlamak son noktadır ne gülmek.

Bize bu ne sağlayacak? Umutsuz kalmamayı ve şımarmamayı sağlayacak bu akidemiz. Çocuklarımızı da bu akide üzerinden yetiştireceğiz. Yaptığımız eğitimdeki mantığımız da bu mantık olacak. Biz Rabbimizden nimet bulursak şükrederiz. Nimetler elimizden giderse sabrederiz. O arada bir hata edersek istiğfar ederiz. 3 şekilde mümin kimliğimizi yaşıyoruz. Şükrediyoruz, sabrederiz, istiğfar ediyoruz. Nimet bulduk; elbette şükrederiz. Şükretmek ne demek? Araba alınca bir koç kesip kanını da tekere sürüyorsun, şükretmiş oluyorsun. Değil! Buna israf ediyorsun denir ve bidat denir. Arabaya kurban kesilmez. Arabaya söz kurbanı kesilir. Ne denir? "Ben belediye otobüsüne bile zor binen bir adamken bu lüks arabayı Allah ki bana verdi, ben cuma günleri bu arabayı filan vakfa hizmete adadım." Hah, bak ne kurban bu işte. Şu kadar paraya bir koç alıp kestir, sonra da alıp afiyetle yedin onu. Allah da arabayı kazadan korudu. Kendin pişir kendin ye bu köfteyi. Bu gülünç bir mantık.

Yani burada biz şükürü asıl yerine oturtuyoruz. Şükür ne? Ne verdiyse Allah, onu o istediği mantıkta kullanmak. Bizim böyle güzel bir aile yuvası kuracak umudumuz yoktu. Allah bize ne kadar mutlu bir aile yuvası verdi. Elhamdulillah, şükürler olsun, olmayana da Allah versin. Böyle değil, madem ki Allah bize böyle mutlu bir yuva verdi, eşler olarak birbirimizi seviyoruz, daha iki sene olmadan çocuğumuz oldu, oh be, nur topu gibi maşallah,

böyle bir nimete karşılık şükür olarak bu ev Allah'a adanır artık. Bu evde secde yapılır. Bu evde Kur'an'la amel edilir. Şükür bu. "Şükür olsun, şükür olsun..." Bol bol olsun. Nasıl olsa masraf olmuyor. Senden çıkmadıktan sonra istediğin kadar şükür olsun. Senden bir şükür olsun da görelim!

Şükrederiz, sabrederiz, istiğfar ederiz. Hayat dengemizdir bu. Şükredersek Allah memnun olur bizden, nimetimizi artırır. Sabredersek imtihanı kazanırız. Olur ki ayağımız kaydı, pot kırdık, yanlış iş yaptık, istiğfar ederiz, Rabbimiz affeder bizi, yine temiz oluruz. Şükür, sabır ve istiğfar. Bu üç şeyi becerebildiğin zaman senin güldüğün de ibadet ağladığın da. Sen gemin batsa kendin kurtulursun. Çünkü sen şükreden, sabreden, istiğfar eden birisisin. Ama şükür beceriyorsun, sabır beceremiyorsun; sabır beceriyorsun ama günahları stoklayıp bekletiyorsun, istiğfar yok. Bu denklem kurulmadığı için senin sıkıntın bitmez hiç. Bunalırsın, stresten strese girersin. Neden? Çünkü sen Allah'ı Allah gibi görmüyorsun. Sadece muhasebeci gibi görüyorsun.

Sadece cehennemi olan biri olarak görüyorsun. Hâlbuki Allah, kulunu imtihan edip daraltan, sonra da genişleten, her şeyi bir hikmetle yapan, hiçbir işinde yanlışlık olmayan, her işini de istediği ve dilediği gibi yapan Allah'tır. Böyle iman etmek gerekiyor.

Kardeşler, ağlamak bizim için ölüm değildir. Yani ağlamakla neyi sembolize etmek istiyorum; üzen, kahreden, bizi sıkıntıya düşüren şeyleri sembolize etmek istiyorum. Ama ilk örneğe tekrar dönünüz. Çocuğun ağlaması esasen ne demektir? Elhamdülillah, çocuk doğdu demektir. Ebe "bu çocuk ağlamıyor" deyince hemen zile basıyor, bu çocuk ağlamıyor bunu kaldırın diyor. Hemen yoğun bakıma, küveze koyuyorlar, ağlamıyor çünkü. Ağlamayan kolay kolay gülmez bu dünyada da ondan. Ağlamasan hiç nefes almayacaksın demektir.

"Rabbim beni adam yerine koyup imtihan ediyor, ağlatıyor, dertlerimin biri bitmeden öbürü geliyor. Demek ki adam yerine koydu bizi Allah. İmtihana uygun gördü. Filancayı hiç üzdüğü yok. Her şeyi yerli yerinde gidiyor." Nereye kadar yerli yerinde gidiyor ama. Her şey 50 sene mezara kadar yerinde, sonra yerin yok hiç. Hiçbir şey yerli yerinde değil, dertten derde koşuyorsun. Firdevs-i Âlâ'da yerin var. Tercih meselesi bunlar. Bu bakış tarzıdır. Hayata bakışımızdır. Bizim çocuğumuz nur topu gibi sağlam yaratılırsa eğer, elhamdülillah deyip, şükredip biz de onu Meryem gibi Allah'a adarız. Çocuğumuz arızalı yaratılır, dertli yaratılırsa sabrederiz sonra cenneti kazanırız. Bu arada yanlış bir iş yapar da yanılırsak hemen istiğfar ederiz. Hemen, hiçbir şey olmamış gibi yeni bir dosya açar Allah.

Mümin umut doludur, gökler kadar umutludur. Arş ne kadar büyükse mümin de o kadar umutludur. Allah'ın rahmetinden umutludur, Allah'ın cennetinden umutludur, sabrının boşuna olmadığına umutludur. Şükürünün işe yarayacağından umutludur. Peki, bu noktaya yani şükür, sabır istiğfar noktasına nasıl geleceğiz? Hayat zorluklarla yüklü; ibadet zor, parayı helal kazanıp yaşamak zor. Bunun formülü de Kur'an'dan. Yardımınızın ana temeli sabır ve namazdır. Namazı kıvamında kılan, namaz siyaseti ile yol alan mümin, Allah'ın yardımını görür. O yardımı gördün mü sabredersin, şükredersin, istiğfar edersin.

Bütün bu sıkıntılar tek başına kalmış bir insanın sıkıntılarıdır. Yalnız kalmış insan, Allah'la beraber değil, melekler onun yanında değil, yalnız kalıyor, yalnız kalınca şeytan sağdan soldan bastırıyor ve onu dert içinde yüzdüğüne inandırıyor. Hâlbuki mümin bakar ki benden önceki bütün insanlar bu sıkıntılarla yaşamışlar, bu sıkıntılarla Allah'a kavuşmuşlar. Ben Eyyüb aleyhisselamdan daha mı kıymetliyim, İbrahim aleyhisselamdan daha mı kıymetliyim diye tefekkür eder mümin.

Kardeşler, tekrar özetlememizde fayda var. Biz Allah'a iman ettik. Elhamdülillah, ne büyük nimet. İmanımız teslimiyeti gerektiriyor ama Allah'a teslim oluruz, olaylara değil. Allah'a teslim olmak başka, olayların altında ezilecek şekilde pes etmek başka. Biz Allah'a teslim olduk. Hiçbir olaya da pes etmeyiz. Biz öyle bir ümmetiz ki kardeşler, bırak sen çocuk çok hasta, çocuğu tedavi ettiremiyorum, 6 aydır iş bulamadım, bizim dükkâna da haciz geldi, o da gitti bu arada da kadınla aram bozuldu, kocamla da aram bozuldu, ev de dağıldı gitti gitti

dünya gitti... Bu bahsettiğim kaos gibi duran sahne ne kadar vahim bir insan için. İş yok, evi dağılmış, hastalık dert. Kadın çocukları bırakmış gitmiş, adam bırakmış gitmiş, akrabalar bunu ihmal etmişler, evin elektriği kesilmiş, suyu kesilmiş... böyle bir sahne düşünelim şimdi.

Bu sahnedeki insana bir puan verelim. Ne kadar sıkıntılıdır acaba. Mesela 1000 üzerinden bunun sıkıntısı 900. Ona sorsan zaten dünyada başka sıkıntılı bir kulu yok Allah'ın. En büyük sıkıntılı o. Fiilen de öyle gerçekten. Bunu bir kenara koy, gel bak Peygamber aleyhisselam ne diyor. Öyle dükkân yıkıldı, depremde şu yıkıldı, hasta oldu, dertler büyük filan, onları bırak bir kenara. Dünya yıkılıyor, İsrail sura üfürdü, dünya gidiyor. “Senin elindeki fidanı dik sen gene de” diyor.

O fidanı dikeceğin toprak çoktan toz duman olmuş, sen fidanı dik diyor. Neden? Çünkü mümin o sahnede bile yaratanın, rızık verenin, fidanı meyve yapacak hâle getirenin Allah olduğuna iman edendir. Üzerine düşen rolü oynar, fidanını diker, o arada toz toprak olmuş dünya, fidan uçmuş gitmiş, uzay boşluğuna karışmış... karışmaz bu işe mümin. Şimdi Peygamber aleyhisselam Efendimiz bu sahneyi tasvir ediyor. Ama Kur'an-ı Kerim de öbür kıyamet sahnesi başlayınca bırak fidan dikmeyi, “karnındaki çocukları düşürecek kadınlar korkudan” diyor. Fidan nerede, ayakta mı durabiliyorsun! Sallanıyor dünya, bu deprem bile değil, korkunç bir şey bu. Fidan mı dikilir ama senin mantığın o fidanı dikme mantığıdır işte. Müminsin sen çünkü.

Bir bu sahneyi düşünelim bir de dükkânına haciz geldiği için, karısıyla arası bozulduğu için, çocuğu onun sözünü dinlemediği için, filan işini yürütemediği için, 10 aydır iş bulamadığı için, şu sebeplerle intihar edecek kadar kendini bunalımda gören bir insan düşünelim. Peygamber hangi bombayı aşılacak istiyor mümine, bu mümin üç gün iş bulamadı diye ne düşünüyor.

Şu sahnelerden ne çıkarıyoruz kardeşler? Bizi Resûlullah Efendimiz, gemileri batmış bir kaptan gibi görmek istemiyor. En ağlamaklı sahnemizden bile umut üretebilecek, ümitvar mümin olarak görmek istiyor. Bunun için de diyor ki, şu fidanı kıyamet koparken bile dik, belki dünya yıkılır yıkılmaz, karışma. Büyür, meyvesini yer o zaman çocuklar diyor. Bunu diyen Peygamber aleyhisselamın ümmetinden olan birisi “ben 65-70'i geçtim, bu bahçelerle kim ilgilenecek canım” diyebilir mi?

Ama mümin dengeli insandır. Şeftali diker, secde etmek için değil, yemek için. Hastanede ameliyattan çıkar mı çıkmaz mı diye oğlu ile görüşme yapıyor, doktorlar kurtarabilir mi kurtaramaz mı belli değil. “E baba sen ne diyorsun?” Bi' memleketi, araziye göreyim de öyle diyor. Tapınıyor, araziye secde ediyor. Burada senin 1 saatin var mı yok mu onu tartışıyor doktorlar, arazileri bi' görüp gelecek. Arazileri görünce zaten iyileşecek o. Ameliyata da gerek yok.

Fakat boş ver gitsin demek de yok. Mümin dengeli insandır. Gülerken ağlar, ağlarken güler. Çünkü hayat, gece ile gündüzün nasıl birbirinin dengesini kurduğu bir sistem üzerine bulunuyorsa aynı şekilde ağlamanın da gülmenin de bir denge oluşturduğuna iman eder mümin.

Bir başka husus kardeşler, şimdi biz bir araya geliyoruz müminler olarak. Selamunaleyküm, aleyküm selam.

-Filan haberi biliyor musun?

-Biliyorum, sabahtan beri zaten o haberi okuyorum. Şöyle olmuş böyle olmuş.

Bir kişi daha geliyor.

-Selamunaleyküm. Gördünüz mü neler olmuş ya. Haa, öyle olmuş hakikaten.

Bir kara haberimiz vardı, öbürü geldi kapkara yaptı haberi. Bu geldi zifiri karanlık yaptı. Biraz sonra zil çaldı.

-Selamunaleyküm. Ya ne bu memleketin hali ya, diye bir katran daha döktü üstüne. Peygamber aleyhisselam Efendimiz ne buyuruyor; Allah'ın farz ettiği emirlerinden sonra en

değerli ibadet bir müminin içine mutluluk yüklemektir.

Ben zaten biliyorum mümin kardeşimin sıkıntısını. Zaten filancanın gidişini biliyorum. Senin beni sevindirecek bir umudun var mı? Umut yükleyebiliyor musun bana? Derdime dert katana Allah sevap yazmıyor. Derdime umut katana, karanlığımı biraz aydınlatana, benim umutsuzluğumu biraz umuda çevirene Allah sevap vaat ediyor. Şöyle bir hadis yok: Kim müminlerin matemini artırırsa Allah ondan razı olsun. Böyle bir hadis yok ama “müminin kalbine mutluluk koyan” diyor. Para vermek her zaman mutluluk değil. Çocuk bile olsa çocuğa da mutluluk yüklemen gerekiyor.

Mesela, akşama kadar kadının çocuklarla evde başı patladı, birini balkondan atacak hâle geldi artık. Bekliyor ki akşam adam gelsin, beraber atalım balkondan. Hani savcılıkta soruşturma kolay yürüsün diye. Adam da bugün işler çok kötü gitti, çekler ödenmedi, eve gidip bir rahatlayayım diye bekliyor. Akşama kadar milletle müşteriyle kavga eden adam eve geliyor, evdeki onu bekliyor, o evdekini bekliyor ama başka niyetlerle. Biri gideyim rahatlayayım diye bekliyor, öbürü de gidip buna atayım dertleri diye bekliyor.

Bu değil. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’in birbirimize yapmamızı tavsiye ettiği şey bu değil. Biz birbirimize mutluluk yükleyeceğiz. Birbirimize umut yükleyeceğiz. Birbirimize geleceğin daha iyi olduğunu anlatacağız. Allah'ın galip geleceğini, bizi ne Siyonizm'in ne filanca gücün, filanca belanın ezemeyeceğini, en kötü ihtimalle öleceğimizi, ölürsek de Rabbimize kavuşacağımızı diyeceğimiz bir sahnemiz olması gerekiyor.

Ne yapabilirsin bana en çok? Bu dertler, bu sıkıntı, bu kanser en son üç ay süründürür ve öldürür. Bu kadar. Başka ne yapacaksın ki. Bir insan hem Rabbime kavuşacağım diye umutla yaşar, hem de gidersem ne olurum demez. Korkar. Endişe eder ama meçhul bir yere gittiğini düşünmez hiçbir zaman. Bu sebeple bizim itikadımız, başta Kur'an'ımızdaki örnekler olmak üzere. Ashaptan gördüğümüz uygulamalar gülmekle ağlamanın aynı yüzde gerçekleştiğini bize söylüyor.

Gülen yüz, ağlayan yüzdür. Asık suratla mütebessim surat aynı surattır. Gülünce insanın gözlerinden okunduğu gibi ağlarken de gözlerinden okunuyor. Böyle bir insanız biz. İmanımız da böyledir. Gülmekle ağlamayı iç içe barındırır, gülmeyi şımarmaya götürmez, ağlamayı da sinmeye ve ezikliğe götürmez.

İmanımız budur. Böyle iman ettik, böyle yaşayacağız, böyle yaşayarak cennetini umacağız.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.